

AGENDAPUNT NO 16.

Voorstel tot instemming met de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Aalten van de rekenkamercommissie en het wijzigen van het format raadsvoorstellen.

AAN DE RAAD

Samenvatting/Advies

In samenwerking met onderzoeks- en adviesbureau Jacques Necker te Utrecht heeft de Rekenkamercommissie gemeente Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk ("de rekenkamercommissie") in de gemeente Aalten (en Winterswijk) een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Op 20 september 2010 stuurde de rekenkamercommissie het definitieve onderzoeksrapport inclusief aanbevelingen aan ons toe. Tevens werd het rapport "Verbetering van raadsvoorstellen, Kiezen voor kwaliteit in totstandkoming, inhoud en beleving" van onderzoeks- en adviesbureau Jacques Necker toegestuurd. Dit rapport bevat algemene conclusies van hetzelfde onderzoek in 7 gemeentes.

De conclusies van het onderzoek van de rekenkamercommissie zijn gematigd positief. Enkel op het onderdeel van de "volledigheid" scoort de gemeente Aalten (gemiddeld) een lichte onvoldoende. Teneinde aan de door de rekenkamercommissie geconstateerde zwakke punten het hoofd te bieden wordt aan uw raad voorgesteld in te stemmen met een wijziging van het format raadsvoorstellen.

Aanleiding tot het voorstel

Het onderzoeksrapport "Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Aalten" van de Rekenkamercommissie Aalten, Oost Gelre en Winterswijk d.d. 20 september 2010. Als bijlagen zijn bijgevoegd het rapport van de rekenkamercommissie en het aangepaste format raadsvoorstel.

Inhoudelijke toelichting

Teneinde de kwaliteit van de raadsvoorstellen in Aalten te kunnen beoordelen heeft de rekenkamercommissie op de drie niveaus "Totstandkoming en distributie", "Inhoud" en "Kwaliteitsbeleving raadsleden" onderzoek gedaan. Hieronder wordt vooral ingegaan op de geconstateerde zwakke punten.

Niveau "Totstandkoming en distributie van raadsvoorstellen".

*Rolverdeling:

De rekenkamercommissie constateert dat er een duidelijke rolverdeling is tussen de ambtelijke organisatie, het college en de griffie in de totstandkoming van raadsvoorstellen. De ambtelijke organisatie (lees: de steller) is primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de raadsvoorstellen en de voortgang van het proces. Hierdoor is het proces volgens de rekenkamercommissie kwetsbaar. De griffie toetst de raadsvoorstellen marginaal.

In een reactie op het conceptrapport bij brief van 15 juni 2010 is aan de rekenkamercommissie al medegedeeld, dat de bewaking van de voortgang van de raadsvoorstellen op afdelingsniveau is geregeld door waarneming van taken bij (ongeplande) afwezigheid van de eerstverantwoordelijke ambtenaar. De achtervang is dus, anders dan het definitieve rapport suggereert, wel geregeld. De conclusies van de rekenkamercommissie met betrekking tot de rolverdeling geven geen aanleiding tot verandering.

*Standaardisering proces:

Het proces van totstandkoming van raadsvoorstellen is gestandaardiseerd door middel van gebruikmaking van formats in combinatie met een schrijfwijzer en het opstellen van een jaarplanning. De gemeenteraad is echter niet tevreden over de spreiding van raadstukken naar aantal en politiek-bestuurlijke gevoeligheid ("zwaarte") over het jaar. Met name in de raadsvergadering van mei en december worden veruit de meeste raadsvoorstellen ter behandeling aangeboden.

De controle op de voortgang van raadsvoorstellen is beperkt. De actuele status (voortgang) van raadsstukken is alleen via de afdelingshoofden na te gaan.

In het managementteam is aandacht voor het waar mogelijk afstemmen van de afdelingsplannen onderling op spreiding van de raadsvoorstellen naar aantal en zwaarte over de beschikbare raadsvergaderingen. Daarbij wordt opgemerkt dat dit slechts tot op zekere hoogte soelaas kan bieden omdat de planning van raadsvoorstellen niet altijd een interne kwestie is. Veelal dwingen externe factoren ertoe raadsvoorstellen binnen een bepaalde termijn op de agenda te plaatsen.

Wat betreft de actuele status van raadsvoorstellen wordt erop gewezen dat sinds enige tijd al gebruik wordt gemaakt van maandelijks geactualiseerde RTG-lijsten. Op deze lijsten is aangegeven welke onderwerpen de raadsleden in welke toekomstige RTG kunnen verwachten. In aanvulling daarop zullen direct na vaststelling van de afdelingsplannen de RTG lijsten aangepast worden in die zin dat de in de afdelingsplannen opgenomen planning van raadsvoorstellen daarin verwerkt wordt.

Door algehele digitalisering van de gemeentelijke documentenstroom is het naar verwachting binnen een half jaar mogelijk de status van raadsvoorstellen digitaal (via RIS) te volgen.

***Efficiëntie proces:**

Als de agendacommissie een raadsvoorstel niet geschikt acht voor agendering loopt de doorlooptijd automatisch op tot de volgende raadsvergadering (dus twee maal de maandelijks raadsproces). Dit komt echter zeer sporadisch voor.

In de door de griffie op voorhand opgestelde jaarplanning van vergaderdata worden altijd reservedata opgenomen. Als de omstandigheden daar aanleiding toe geven kan de raad zelf bij dringende en bestuurlijk-politiek zwaarwegende onderwerpen aangeven gebruik te willen maken van zo'n reservedatum om de afhandeling van een onderwerp te bespoedigen. Mede gezien het feit dat het "aanhouden" van een raadsvoorstel slechts zeer sporadisch voorkomt wordt voorgesteld wat de doorlooptijd betreft geen aanvullende faciliteiten in het leven te roepen.

Niveau "Inhoud van raadsvoorstellen".

***Overzichtelijkheid:**

Mede als gevolg van het strikte gebruik van het format scoren de raadsvoorstellen goed op het criterium overzichtelijkheid. Wel behoeft het "schetsen van het beleidsterrein" en de formulering en uitwerking van "heldere beslispunten" enige verbetering.

In de organisatie wordt extra aandacht gevraagd voor de geconstateerde onvolkomenheden.

***Leesbaarheid:**

Wat betreft de leesbaarheid dient meer aandacht te worden besteed aan het formuleren van een bondige "samenvatting". Regelmatig komt het voor dat onder het kopje 'samenvatting' enkel de beslispunten worden herhaald. De rekenkamercommissie merkt overigens wel op dat de raadsvoorstellen in de gemeente Aalten door de bank genomen al kort en bondig zijn. Het belang van een goede samenvatting speelt vooral bij de langere raadsvoorstellen (meer dan drie A4).

In de organisatie wordt extra aandacht gevraagd voor de geconstateerde onvolkomenheden.

***Volledigheid:**

Op het criterium "volledigheid" wordt een onvoldoende gescoord. Dit is deels ook toe te schrijven aan het strikte gebruik van het format. Bepaalde elementen die niet in het format zijn opgenomen worden stelselmatig vergeten. Met name ontbreken vaak alternatieve beleidskeuzes en de uitwerking van de verdere procedure van besluitvorming (planning vervolgbesluiten, evaluatiemoment enz.). Hoewel wel opgenomen in het format wordt ook de wettelijke basis van het besluit soms niet, niet correct of onvolledig aangegeven. Ook wat betreft de wijze waarop burgers/belanghebbenden door de gemeente worden geïnformeerd of betrokken bevatten raadsvoorstellen vaak te weinig informatie.

Aan het format raadsvoorstel wordt een kopje "alternatieve beleidskeuzes" en een kopje "Vervolgstappen inclusief tijdsplan" toegevoegd. In de organisatie wordt bovendien extra aandacht gevraagd voor de geconstateerde onvolkomenheden.

Niveau "Kwaliteitsbeleving raadsleden".

Er is een digitale enquête verstuurd naar 28 raadsleden/fractievoolgers. Daarvan hebben er 15 de

enquête ingevuld (54%).

*Standaardisering proces:

Het merendeel van de geënquêteerden vindt dat er over het jaar 2009 naar aantal en zwaarte van de onderwerpen geen evenwichtige spreiding van de raadsvoorstellen over de raadsvergaderingen plaatsvond.

*Overzichtelijkheid/leesbaarheid/volledigheid:

Opvallend is dat de geënquêteerden aangeven dat de kwaliteit van de raadsvoorstellen wisselt, met name tussen afdelingen. Van de 15 geven 4 geënquêteerden (26%) aan dat de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig onvoldoende is dat zij niet in staat zijn om aan hun controlerende en kaderstellende taak voldoende invulling te geven. Wat betreft overzichtelijkheid en leesbaarheid geven de geënquêteerden een ruime voldoende. Wat betreft de volledigheid van de raadsvoorstellen zijn zij het minst positief. De redengeving varieert van gebrekkige motivering van raadsvoorstellen tot het ontbreken van informatie over wetgeving, financiën en alternatieve beleidskeuzes. Opvallend is wel dat sommige raadsleden de volledigheid van de raadsvoorstellen als "ruim voldoende" beoordelen en anderen als "slecht".

Verwezen wordt naar de onder beide voorgaande niveaus opgesomde voorstellen voor verbetering.

Relatie met bestaand beleid c.a.

N.v.t.

Afstemming met externe partijen/communicatie

N.v.t.

Tijdspad

Aanpassing van het format zodra de gemeenteraad heeft ingestemd.

Financiële consequenties

N.v.t.

Aalten, 23 november 2010

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aalten,
De secretaris, De burgemeester,

J. Nobel

G. Berghoef

DE RAAD DER GEMEENTE AALTEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2010;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

BESLUIT:

in te stemmen met de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Aalten van de rekenkamercommissie en wijziging van het format raadsvoorstellen.

AALTEN, 25 januari 2011

De Griffier,

De Raad voornoemd,

De Voorzitter,

M.A.J.B. Fiering

G. Berghoef